

SÜNIVÁR BÖLCSŐDE

TAKSONY, FŐ U.83.

Telefon/Fax: 06-24/ 478-055

E-mail: bolcsode@taksony.hu

S Z A K M A I   P R O G R A M

A gyermek védtelen kis teremtmény, akinek gondját viseljük, e gondoskodásért cserébe, nap mint nap mindazzal a szeretettel halmoz el minket, amit mástól nem kapunk meg."

Készítette:

Mojzes Zsuzsanna
bölcsődevezető

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
1.1. A BÖLCSŐDE KÜLDETÉSE	3
1.2. A SZAKMAI PROGRAMJÁT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, IRÁNYELVEK.....	3
1.3. AZ INTÉZMÉNNYEL KAPCSOLATOS ALAPVETŐ INFORMÁCIÓK.....	4
1.4. A SÜNIVÁR BÖLCSŐDE BEMUTATÁSA	4
1.5. A BÖLCSŐDE SZERKEZETE, SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI EGYSÉGÉNEK FELÉPÍTÉSE	5
2. ÁLTALÁNOS RÉSZ	5
2.1. MINŐSÉGPOLITIKA	5
2.2. VEZETŐI MÓDSZEREIM	6
2.3. VEZETŐI ELKÉPZELÉSEIM	6
3. A KORSZERŰ KISGYERMEK ELLÁTÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE	7
3.1. A GONDOZÁS-NEVELÉS SORÁN ALKALMAZOTT ALAPELVEK:.....	7
3.2. BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS FELADATAI:	9
3.3. A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	10
3.4. A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS FŐBB HELYZETEI	14
4. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	17
5. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATAI MÁS INTÉZMÉNYEKSEL	17
6. KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, AZ EGYÉNI SZAKMAI FEJLŐDÉS BIZTOSÍTÁSA	18
7. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA.....	18
8. ÉLELMEZÉS	18
9. AZ IGÉNYLŐK, ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL	19
KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	19
9.1. A GYERMEKI ÉS SZÜLŐI JOGOK ÉS KÖTELESSÉGEK.....	19
9.2. ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM MŰKÖDTETÉSE.....	20
9.3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELME	20
10. DOKUMENTÁCIÓ.....	21
11. A SZAKMAI PROGRAM MŰKÖDÉSÉNEK, ELLENŐRZÉSÉNEK RENDSZERE	22
12. MELLÉKLETEK.....	23
13. ZÁRADÉK.....	23

1. BEVEZETÉS

1.1. A bölcsőde küldetése

A bölcsődei életkorban a családi minta a legmeghatározóbb. A családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermek harmonikus fejlődése-fejlesztése szempontjából fontos, hogy a két közeg együttműködjön, nevelő, szocializáló tevékenységét összehangolja. Ezért célunk, hogy a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkcióját pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

Szem előtt kívánjuk tartani a családi hangulatú bölcsődei légkör megteremtését, ahol nemcsak a gyermekek, hanem az őket nevelő - gondozó felnőttek is jól érzik magukat és sajátjuknak tartják és vallják munkahelyüket.

A bölcsőde az első olyan intézmény, amellyel a család kapcsolatba kerül, megalapoz egy nyílt demokratikus elveken alapuló együttműködést. Bölcsődénkben a nevelés-gondozás családi, derűs, nyugodt légkörben folyik.

Hisszük, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve, megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, melynek segítségével sokoldalú harmonikus személyiség válhat belőle. Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Ezen szempontok eredményeképpen lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekük bölcsődei életébe beleláthassanak, ezzel csökkentve az elválásból fakadó feszültségeket.

A bölcsődénkben, a saját programunk szerint dolgozunk, amely összhangban van az országos alapprogrammal. Szakmai programunk igazodik a helyi lehetőségekhez, a családok és a fenntartó elvárásaihoz, megőrizve a szakmai önállóságot.

1.2. A szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek

- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről.
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. Rend. A gyámságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. Rend. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a továbbképzésről és a szociális szakvizsgáról
- 9/2000. SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- A bölcsődei gondozás- nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai c. kiadvány (OCSGYVI, 1999) valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások.
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja 2012.
- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai Módszertani levél 2009.

A fenti jogszabályoknak megfelelően a Szakmai Programot ezek alapján tervezzük.

1.3. Az intézménnyel kapcsolatos alapvető információk

A bölcsőde neve:	SÜNIVÁR BÖLCSŐDE
A bölcsőde székhelye:	2335 Taksony, Fő u.85.
A bölcsőde elérhetősége:	06-24/478-055
A bölcsőde e-mail címe:	bolcsode@taksony.hu
A bölcsőde alapítója, és fenntartója:	Taksony Nagyközség Önkormányzat Képviselő Testülete
Ellátási terület:	Taksony és vonzáskörzete
Ágazati azonosító:	S 0 0 1 0 2 4 4
Bölcsődevezető neve:	Mojzes Zsuzsanna
Engedélyezett férőhelyek száma:	24 fő
Bölcsődei csoportok száma:	2

1.4. A Sünivár Bölcsőde bemutatása

A Ráckevei-Duna partján fekvő Taksony, Pest megye egyik legrégebbi települése, intézményünk a község központjában a Polgármesteri Hivatal szomszédságában helyezkedik el.

A bölcsődét 1957-ban alapították, mely 18 férőhelyet biztosított.

Taksony Nagyközség Önkormányzata 2016. szeptember 1.-étől, mint fenntartó működteti a bölcsődét.

Az adaptált épületben működő bölcsőde nem teljesen korszerű, de a mai elvárásoknak megfelelően felszerelt.

A bölcsőde jelenleg 24 férőhelyen fogadja a 3 éven aluli gyermekeket intézményben, két csoportszobában folyik a gondozási-nevelési munka.

Az egység felépítése:

- 2 csoportszoba
- fürdőszoba, átadó,
- előtér,
- egyéb helyiségek (vezetői iroda, tálalókonyha, WC mosdóval, öltöző)

A kisgyermek nevelő munkáját 1 fő technikai dolgozó segíti.

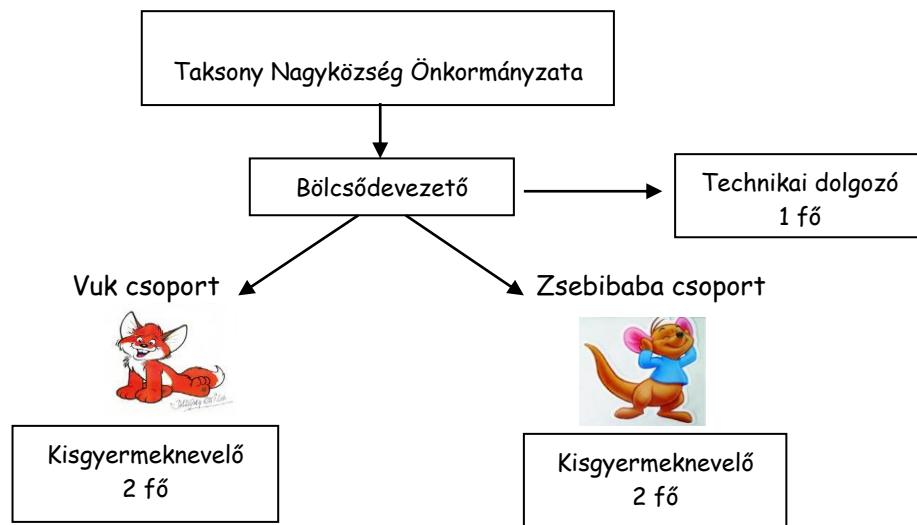
A bölcsődéhez játszókert is tartozik, mely árnyas a nyári nagy melegben is enyhét ad.

A Sünivár Bölcsőde álláshelyeinek száma: 6 fő.

Szakdolgozók: 1 fő bölcsődevezető
4 fő kisgyermeknevelő

Egyéb munkakörök: 1 fő technikai dolgozó

1.5. A bölcsőde szerkezete, szervezeti és működési egységének felépítése

2. ÁLTALÁNOS RÉSZ

2.1. Minőségpolitika

A mai társadalomban történő folyamatos változások, a családok struktúrájának és a nevelési szokásainak, szemléletének megváltozását, az anyagi biztonság hiánya a családok felbomlását eredményezte.

A bölcsődei ellátás célja, hogy segítse a családban nevelkedő gyerekek sokoldalú harmonikus fejlődését, egyéniségének kibontakoztatását az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Elsősorban a kisgyermekek igényeit tartjuk szem előtt, az ő érdekeiket kívánjuk szolgálni. Minőségpolitikánk megvalósításával az intézményi gondozó-, nevelőmunka stabilitását, kiegyensúlyozottságát és színvonalasságát szeretnénk elérni.

Intézményünkben a minőségi munka alapkövetelmény. Ennek garanciája dolgozóink rendszeres továbbképzése, folyamatos szakmai fejlesztése, és az önképzés. Az ellátást és a szolgáltatás iránti igényt folyamatosan vizsgáljuk, mérjük. Az igényeket és a mérések eredményeit beépítjük az Intézmény további működésébe, folyamataiba. Felelősek vagyunk a szülők tájékoztatásáért, azért, hogy partnereinkkel összhangban, megelégedésükre végezzük munkánkat.

A kellemes bölcsődei légkör, a szakképzett kisgyermeknevelők, a kialakult nevelői attitűd a gyermek centrikus bánásmód a változatos programok vonzerőt jelenthetnek és fokozhatják a szolgáltatásunk iránti bizalmat a családok részéről.

A minőségfejlesztés érdekében fontosnak tartjuk a folyamatos szakmai fejlődést, a gyermekellátás színvonalának megtartását, növelését, az új kutatások eredményeinek megismerését, szakmai munkában való felhasználását, a szakemberek közötti kapcsolat erősítését, az egységes szakmai szemlélet kialakítását, megőrzését.

Feladatunknak tekintem, hogy biztonságot, nyugalmat, szeretetet adó légkört teremtsék a kisgyermek számára, akiket szülei a kisgyermeknevelők gondjaira bízhatnak.

Szeretném elérni, hogy egy magas színvonalú, családi hangulatú, jól működő bölcsőde álljon a szülők szolgálatában.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell:

1. a gondozás-nevelés feltételeit
2. a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét
3. a megfelelő textíliát és bútort
4. a játéktevékenység feltételeit
5. a szabadban való tartózkodás feltételeit
6. az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést a külön jogszabályban meghatározottak szerint

Gondozási-nevelési feltételek meghatározása

A bölcsődében folyó munka szakmai tartalma, elvei és módszerei középpontjában mindig a gyermek áll. A gyermek feltétel nélküli elfogadása, szeretete, megértése munkánk része. Erre épül az egyéni bánásmód, amely biztosítja a teljes odafordulást, megértést.

Ezt csak személyi állandósággal, felmenőrendszerrel tudjuk elérni, amely a kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat elengedhetetlen része, s a gyermek további fejlődését, önállóságát, helyes kultúrhigiéniai szokásait elsajátítását is eredményezi. A bölcsőde gondozó-nevelő feladata, hogy minden gyermeket a korának, egyéni fejlettségi szintjének megfelelően, a saját fejlődési ritmusa szerint segítsen át a cseppet sem egyszerű folyamatokon. A kisgyermeknevelői munka sokrétű és magas szintű felkészültséget igényel, hiszen a legérzékenyebb korosztályt öleli fel.

2.2. Vezetői módszereim

- Szervezés, közösségépítő programok
- Személyi-tárgyi feltételek biztosítása
- Jogszabályok betartása mellett minél hatékonyabb gazdálkodás
- Felelősségteljes munka végzése
- Demokratikus, kollegiális kapcsolatok kialakítása
- Minőségi ellátás és ennek folyamatos javítása
- Szakmai elismerés, megerősítés módszere
- Menedzselés

2.3. Vezetői elképzeléseim

A színvonalas bölcsődei környezet megteremtése

A színvonalas bölcsődei környezet megteremtését elsősorban a rendelkezésre álló anyagi keretek határozzák meg, de a csoportszobák kialakítását nagymértékben meghatározza a kisgyermeknevelő szakmai felkészültsége, kreativitása, a szülő-kisgyermeknevelő jó kapcsolatának megteremtése.

A gyermekek által használt helyiségek kialakításánál figyelembe kell venni a gyermekek életkori összetételét. A fürdőszobáknál fontos a jól átláthatóság, illetve a megfelelő hallótávolság biztosítása. A csoportszoba ne legyen zsúfolt, a berendezés stabil, biztonságos és esztétikus legyen, s a gyermekek méretéhez igazodjon. A környezet színvonalas megteremtéséhez tartozik, hogy a játékok megfeleljenek egészségügyi, pedagógiai követelményeknek, a jelenleg életben lévő előírásoknak.

Textília és bútorzat

A csoportszobák kialakításánál törekedni kell arra, hogy ne legyen zsúfolt, a berendezés stabil, biztonságos és esztétikus legyen, s a gyermekek méretéhez igazodjon.

- a textilია könnyen kezelhető legyen, előnyös a pasztellszínek használata
- egyszínű, világos szőnyeg, hogy a játékok jól kiemelkedjenek
- lekerekített sarkú asztalok, székek használata

A játék feltételeinek biztosítása

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti a világ megismerésében és elfogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi, az értelmi és a szociális fejlődést. A környezet színvonalas megteremtéséhez tartozik, hogy a játékok megfeleljenek egészségügyi, pedagógiai követelményeknek, a jelenleg életben lévő előírásoknak.

A levegőztetés, mint egészségnevelési feladat

A betegségek megelőzése érdekében fokozottan oda kell figyelni a higiénés szabályok betartására, az időjárástól függően megfelelő időtartamú levegőn tartózkodást kell biztosítani télen (-5C-ig), a hó változatos és izgalmas tevékenységre ad lehetőséget.

Az étkeztetés

A korszerű étkezési szokások, szabályok, a rágásra nevelés és az édes italok helyetti vízzádás prevenció értékű.

A 80/1999. (XII.) GM-EÜM-FVM együttes rendelete kötelezővé teszi a közétkeztetést végző intézmények számára a HACCP rendszer bevezetését.

3. A KORSZERŰ KISGYERMEK ELLÁTÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

3.1. A gondozás-nevelés során alkalmazott alapelvek:

- az egységes nevelői hatások elve
- az egyéni bánásmód elve
- az állandóság elve
- az aktivitás, az önállóság segítésének elve
- a pozitívumokra támaszkodás elve
- a gondozás-nevelés egységének elve
- a rendszeresség elve
- a fokozatosság elve

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására.

Ezért a szülők számára igyekszünk lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket -mint fejlődő személyiséget- ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A nevelés és gondozás egységének elve

A gyermekek nevelése és a gondozása elválaszthatatlan egységet alkot. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

Kisgyermeknevelőink meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermekek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik a gyermekek fejlődését.

Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőttek elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól és emiatt nehezebben kezelhető.

A kisgyermeknevelőink elfogadják, és tiszteletben tartják a gyermekvallási, etnikai, stb. hovatartozását.

A biztonság és stabilitás elve

Bölcsődénkben biztosított a „saját” kisgyermeknevelői-rendszer, a felmenőrendszer, amely növeli a gyermeknél az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirendünk folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermekek biztonságérzetét.

Fontosnak tartjuk a gyermekek fokozatos hozzászoktatását az új helyzetekhez.

A fokozatosság segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

Bölcsődei nevelés-gondozásunk kiemelt feladata a biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz megfelelő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása.

Fontosnak tartjuk a gyermekek ösztönzését, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítését.

Kisgyermeknevelőink az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatással, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a

tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segítik a tanulást.

Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben.

Az eredményesség érdekében fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelőink a

- a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával -

a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában egyetértsek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

3.2. Bölcsődei gondozás-nevelés feladatai:

A bölcsődei gondozás-nevelésünk feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak a biztosításával 2 éves kortól az egészséges és esetlegesen a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődésének elősegítése.

A gondozás-nevelés feladatai:

- az egészséges testi fejlődés elősegítése
- az érzelmi fejlődés, szocializáció segítése
- a megismerő folyamatok fejlődésének elősegítése

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása.
- Primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiéniai szokások kialakulásának segítése (étkezés, tisztálkodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás)
- Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

Mozgásfejlesztés elősegítése

Tapasztalataink szerint a gyermekek otthoni környezetükben keveset mozognak, ennek fő oka a motiváltság hiánya, a nem életkornak megfelelő mozgásfejlesztő eszközök. Kiemelt célunknak tekintjük, hogy a bölcsődénken belül olyan körülményeket teremtsünk, amelyek fokozzák a gyermekek mozgáskedvét, valamint változatos mozgástevékenységre adnak lehetőséget. A mozgásfejlesztésen keresztül segítjük a kisgyermek értelmi, érzelmi fejlődését, és szocializációját is.

A bölcsődei kisgyermeknevelők biztonságot nyújtó, állandó felügyelete mellett, a gyermekek rendszeresen mozognak. Egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolják a nagymozgásokat, mozgássorozatokot.

A mozgásformák gyakorlásának eredményeként az várjuk, hogy a gyermekek kedvelik a mozgást, kialakul a stabilabb egyensúlyérzékelés és elsajátítják azokat a mozgásformákat,

ebben a korai életkorban, melyekkel megelőzhető a későbbi gerincprobléma és a lúdtalp kialakulása.

Levegőztetés

A gyermekek napirendjén belül minden alkalmat kihasználva, napi rendszerességgel biztosítjuk a gyermekek számára a szabadban való játszás lehetőségét.

Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,
- A kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése (egyéni bánásmód, felmenőrendszer),
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és a társakkal való közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.
- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása)
- A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlettörődéssel szükség esetén más szakemberek bevonásával történik.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása.
- Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.
- A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.
- A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása.
- Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.

3.3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek megfelelő fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segítik a gyermek nevelésében. A korrekt partneri együttműködés feltétele az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos kommunikáció. A bölcsőde nyitott minden érdeklődő számára függetlenül attól, hogy jelenlegi, illetve eljövendő gyermekről van szó. Az idejáró gyermekek szülei bármikor bejöhetnek és megnézhetik, hogy mi is történik intézményünkben, milyen ellátást kapnak gyermekei.

A kapcsolattartás tájékoztatási formái:

- Csoportos formák: szülői értekezlet, szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok stb.
- Egyéni formák: beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor, üzenő füzet, családlátogatás, fogadóóra

Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a célunk minél többet alkalmazni közülük.

Családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerítünk sort. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben tartjuk (a családlátogatás előli elzárkózást is).

A kisgyermeknevelő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson a hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

Fogadóóra

A bölcsődevezető és a kisgyermeknevelők előre megbeszélt időpontban, illetve szükség szerint bármikor állnak a szülők rendelkezésére.

Csoportos szülői értekezletek

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőkben felmerülő aktuális kérdések (pl. szobatisztaság, alvás, agresszió, étkezés, óvodai beíratás, betegségmegelőzés, elvárások) körbejárása, megbeszélése. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésszerep bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

Közös programok tervezése

A partneri kapcsolat erősítése érdekében a szülők is részt vehetnek programjainkon (pl. farsang, karácsony, nyílt gyermeknap stb.) A szervezett programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében.

Beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változásokat, alvászavar, stb.).

A beszoktatás sikerességének feltételei:

- A kisgyermeknevelő konkrét helyzetekben, annak sajátosságaihoz igazodva rugalmasan tudja alkalmazni a módszert.
- A szülők felé hitelesen képviselje a módszer előnyeit a gyermek szempontjából.
- A beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább két hét.
- A kisgyermeknevelő a szülőtől fokozatosan vegye át a gyermek ellátását.
- A gyermek bölcsődei életének kialakításánál a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe kell venni az otthoni szokásokat.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás

Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermeküket bölcsődébe szeretnék adni, felkeresik az intézmény vezetőjét, és személyes beszélgetés alapján egyeztetik az ideális időpontot a gyermek bölcsődei felvételéről. Ekkor kap tájékoztatást a felvétel feltételeiről a szülő, valamint a bölcsődében folyó napirendről, szakmai munkáról.

- a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő korrekt tájékoztatással teremti meg az együttműködés feltételeit.
- A szülő részéről a módszer elfogadása, és együttműködő részvétele.
- A beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább 2 hét legyen,
- Az első héten az anyával (szülővel) együtt van jelen a gyermek. Ebben az esetben a szülő végzi a gondozási műveleteket, és a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a gyermek gondozását, amit a gyermek elfogad. Fokozatosan emeljük az itt tartózkodás idejét is.

A második héten már a gyermek a szülő állandó jelenléte nélkül van a bölcsődében. Az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget a gyermeknek, ezért fontos hogy az elaltatás és az ébredés idejében a szülő a bölcsődében tartózkodjon. Egy kisgyermeknevelő egyszerre csak egy gyermek beszoktatását végezheti, és a szakmai elvek figyelembevételével az egyéni, - egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerüljön beszoktatásra.

A fokozatos beszoktatás megszervezéséhez célszerű beszoktatási tervet készíteni.

(1. számú melléklet)

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermeccsoportok szervezése

A bölcsődei gyermeccsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. 2 csoportban 14, ill. 10 gyermek van elhelyezve. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermeccsoportba jár. Életkor szerint vegyes a csoportok létszáma. A vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A gondozás-nevelés folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is megteremtik.

Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a kisgyermeknevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermeccsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl.: bölcsőde nyitása, zárása) is.

Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetségszerűségi figyelembevétele.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, és az hogy a napirendet a gyermeccsoport kisgyermeknevelői alakítsák ki.

A bölcsődei nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző, a bölcsődei kisgyermeknevelők által készített feljegyzések, szolgálják.

Napirendünk kialakításánál igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a legtöbb időt a játékra fordítsuk. Lehetőség szerint legyen rendszeres a komplex foglalkozásokra szánt idő, figyelembe véve a játékba integrált tevékenységekkel elsajátítható ismereteket. A csoport kisgyermeknevelői maguk dönthetnek arról, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el.

3.4. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

Gondozás:

A gondozás (öltözködés, tisztába tévés illetve WC- használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben a lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Fontosnak tartjuk, hogy sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza.

A kisgyermeknevelő fontos feladata, hogy a bölcsődébe kerülő kisgyermekkel meleg, szeretetteljes odaadással segítse a fejlődését. Figyelembe kell venni a kisgyermek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait.

Az egyéni bánásmód lehetőséget ad a kisgyermeknevelőnek, a gyermek napi hangulatát, a fizikai és pszichés állapotát is figyelembe venni. Minden gyermek részére fontos az, ahogy megfogja a kisgyermeknevelő, hogyan mosdatja, pelenkázza.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést.

A játék nem csak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik, ill. megismeri az őt körülvevő környezettel, majd időben előrehaladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.

A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet a kisgyermeknevelőnek tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, célja eléréséhez.

Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, inger gazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ettől függetlenül szükség van a kisgyermeknevelő által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre is, hiszen a játék kicsiben maga az élet - megtanít a környezetünkhöz való alkalmazkodásra -, éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebbé válhat.

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együttjátás) biztosítása
- A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztaltszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása a közös éneklés.

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltene, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek.

Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás - nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotó kedv ébrentartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti, az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre.

A verselés, mesélés, képes-könyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista és az önálló véleményalkotás alakulását.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl.: viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése stb.).

Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat.

A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumai iránti igényességet, a mások felé fordulás a mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

Mozgás

A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy. Mind a csoportszobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyerekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk.

Fontos szempontnak tartjuk, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok pedig sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik.

Tanulás

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye.

A bölcsődei gondozás-nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív

Képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

Ünnepeink

Az ünnepek rendkívül fontosak minden ember életében, a kisgyermekek életében különös jelentőségük van. Az ünnepek szorosabbá fűzik a Családok, Rokonok összetartozását.

A családon belül erősítik a szeretet érzését, az együttlét örömét. Ünnepeink szervezésekor, figyelembe vesszük, hogy ezek elsősorban családi ünnepek. Az a célunk, hogy az igazi ünneplés, az igazi nagy öröm otthonukban, családi körben érje a gyermekeket. Felkészítjük őket az ünneplésre. Ünnap előtti időszakban a kisgyermeknevelők gyakrabban szerepeltetik az ünnepek hangulatát idéző játékokat, játékhelyzeteket, verseket, mondókákat, meséket, énekeket. Feldíszítik a szobákat az ünnepre utaló saját kezűleg, illetve a gyermekekkel együtt készített dekorációkkal.

Ünnepeink:

- Születésnap: csoporton belül, egyéni megünneplés az ünnepelt gyermek születésnapja körüli napon. Az életkornak megfelelő számú gyertya gyújtása jelképes tortán történik.
- Anyák napja a gyermekek kedves kis ajándékot készítenek a nevelőik segítségével az édesanyáknak.
- Nyílt Gyermeknap: Leendő bölcsődésekkel, családdal közös rendezvény, ünnepi programok biztosításával, amit térítés nélkül vehetnek igénybe a bölcsődés gyermekek és a vendégek.
- Mikulás: Megérkezik a beöltözött Mikulás. A gyermekek csomagot kapnak, amit hazavisznek.
- Farsang: Jelmezbe öltözés a gyermek és a szülők kívánságától függ.
- Húsvét: Minden gyermek húsvéti csoki nyuszt kap. A játszókertben a kisgyermeknevelők a fűben apró tojásokat dobálnak el, amit összegyűjteni nagy élményt jelent a gyermekek számára.

4. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A szolgáltatás igénybevételének módja:

- Gyermek napközbeni ellátása a hét öt munkanapján, naponta 7-17. óráig
- Időszakos gyermekfelügyelet az üres férőhelyek függvényében

A 15/1998. évi NM rendelet értelmében,

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától vehető fel

- harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig,
- annak az évnek az augusztus 31-éig, amelyben a harmadik életévét, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti, vagy
- annak az évnek a december 31-éig, amelyben a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, ha a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.
- Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A Sünivár Bölcsődébe azok a gyermekek vehetők fel, akik betöltötték az 1. életévüket taksonyi lakcímmel rendelkeznek és életvitelszerűen itt is élnek, valamint Taksony és vonzáskörzetén belül tartózkodnak.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei felvételtől részletesen a Felvételi Szabályzat és az Időszakos gyermekfelügyelet rendelkezik.

5. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATAI MÁS INTÉZMÉNYEKKEL

A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

Bölcsődénk napi rendszeres kapcsolatban áll intézményrendszerünk bölcsődéivel, valamint az ország más régióinak bölcsődéivel, hogy a szakemberek pontosan ismerjék, egyeztessék a szakmai elveket, azokon értékeket képviseljenek a bölcsődei ellátás területén.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő mentesebbé válhat.

Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek / kerülhetnek (többek között: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvos, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó, stb.).

Kapcsolatot tartunk még a Magyar Bölcsődék Egyesületével, a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, a Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával, stb.

6. KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS, AZ EGYÉNI SZAKMAI FEJLŐDÉS BIZTOSÍTÁSA

A szakdolgozók kötelező szakmai továbbképzéseken vesznek részt, emellett házi továbbképzések keretében is foglalkozunk a szakmai ismeretek megújításával, új módszerek átadásával.

Folyamatos továbbképzésük érdekében továbbképzési terv készül, melyben nyomon tudják követni Lehetőséget adunk tovább tanulásra, szakmai fejlődésre.

Rendszeresen pályázunk minősített szakmai tanfolyam, műhely, tanulmányút, tanácskozás megszervezésére a szakdolgozók részére.

Bölcsődéink szakdolgozói kapcsolatban állnak egymással, tapasztalatcsere céljából rendszeresen ellátogatnak más bölcsődékbe, ami lehetővé teszi a módszerek, eljárások egyeztetését.

A pályakezdő kisgyermeknevelők szakmai fejlődését gyakornoki struktúrában biztosítjuk.

7. A BÖLCŐDEI ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

A szülők számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy bármikor nyomon követhessék gyermekük bölcsődei ellátását, ezáltal betekintést nyerhetnek a mindennapos nevelői, gondozói munkába.

A bölcsődében használt dokumentációk megtekintésére, a Szervezeti és Működési Szabályzat, Szakmai Program megismerésére lehetőséget adunk.

A helyi Önkormányzat honlapján lehetőséget nyújtunk arra, hogy a Bölcsődei információkról, szolgáltatásokról, programokról a szülők tájékozódjanak. (www.taksony.hu)

8. ÉLELMEZÉS

A modern táplálkozástudományi elvek szem előtt tartásával, a HACCP követelményeknek megfelelően történik az étkeztetés.

Bölcsődénkben tálalókonyha üzemel. Az ételszállítást a Forrás Intézményüzemeltető Központtal kötött ellátási szerződés keretén belül üzemeltetett konyháról biztosítjuk.

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a gyermek a bölcsődei minimum négyyszeri étkezés esetén az ajánlott napi energia - és tápanyagtartalom 75%-át megkapja.

Az étrendünk igazodik az életkori sajátosságokhoz, változatos, idényszerű, ízében összehangolt.

Az étkezés a folyamatos gondozási sorrendnek megfelelően történik.

Étkezéseknél figyelembe vesszük a gyermeki kompetenciát. Minden gyermek a saját szükségletének megfelelő mennyiséget fogyaszt el a felkínált ételből. Szem előtt tartjuk, hogy lehetőséget biztosítsunk az önálló étkezésre való törekvésben. Biztosítjuk a nyugodt légkört és a megfelelő időt az étel elfogyasztásához.

Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást.

9. AZ IGÉNYLŐK, ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

9.1. A gyermeki és szülői jogok és kötelességek

A gyermeknek joga van, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízza, megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke kisgyermeknevelőjétől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

9.2. Érdekképviselési fórum működtetése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény értelmében, a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény érdekképviselési fórumot köteles működtetni.

Az érdekképviselési fórum tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői, csoportonként
- az intézmény dolgozóinak képviselői,
- az intézményt fenntartó képviselő.

Az aktuális tagok névsora a szülők tájékoztatására jól látható helyen kifüggesztésre került.

Az érdekképviselési fórum feladata:

- az intézménnyel jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme,
- hozzá benyújtott panaszok és a hatáskörébe tartozó ügyek vizsgálata, döntés,
- intézkedések kezdeményezése a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezésére, működtetésére, valamint az ebből származó bevételek felhasználására vonatkozó javaslattevés
- a házirend elfogadásánál egyetértési jog gyakorlása

Az érdekképviselési fórum működése:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, ha 15 napon belül nem kap értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat jogorvoslatért.

A fórum szabályos működtetése érdekében évente legalább két alkalommal ülésezik (aktuális probléma esetén szükség szerint).

9.3. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény alkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.

A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, valamint alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

10. DOKUMENTÁCIÓ

A kisgyermeknevelők a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából dokumentációt vezetnek.

- **Csoportnapló:** a gyermekcsoport napi életének fő történéseit rögzíti, abba be kell írnia a kisgyermeknevelőknek. Tartalmazza a hiányzók nevét, az aktuális eseményeket a gyermekcsoportban, minden olyan történést, ami az egyes gyermek, vagy a csoport életét befolyásolta.
- **Beszoktatás füzet:** Első lapjain beszoktatás ideje, de legalább tíz nap történéseit tartalmazza az adott gyermekre vonatkozóan.
- **Gyermek egészségügyi törzslap:** Rögzíti a kisgyermeknevelő a családlátogatás tapasztalatait. A beszoktatás végén röviden össze kell foglalni a beszoktatás tapasztalatait.
A beszoktatási idő végén, később negyedévente valamennyi fejlődési területre vonatkozóan összefoglalja a kisgyermeknevelő a gyermek adott fejlettségi szintjére vonatkozó megfigyelések tapasztalatait.
- **Üzenő füzet:** A család és a bölcsőde kapcsolattartásának egyik írásos formája.
A szülőket tájékoztatja a gyermek bölcsődei életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, jó ha a szülő is válaszol, informálja a kisgyermeknevelőt gyermekek otthoni életének történéseiről.
Vezetése rendszeresen történik, ha olyan esemény volt, amiről a szülőt tájékoztatni kell/illik, de negyedévente össze kell foglalni a gyermek fejlődését is.
- **Fejlődési tábla - Percentil**
A növekedési standardok - referencia percentilisek - segítséget nyújtanak annak Megítéléséhez, hogy:
  - egyrészt a vizsgált gyermek testtömege, testmagassága mennyire felel meg az életkorának
  - másrészt, hogy a testmagasság és testtömeg között milyen összefüggés van.

A dokumentációkban leírtak a gyermeket nem minősíthetik!

A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hisz a pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak.

A gyermekek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés-gondozási folyamat eredményeként, a gyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- Önállóan, nagyon kevés segítséggel végez el feladatokat (pl.: öltözködik, étkezik, tisztálkodik)
- Környezetében jól tájékozódik, a napirendben kiismeri magát.
- Társas kapcsolatai kialakultak, a szerepjáték kezdeti formája felfedezhető a játékában.
- Biztosan mozog, változatos és sokféle mozgásformát alkalmaz (fut, egyensúlyoz, ugrál, szökdel)
- Verbálisan kommunikál, szókincse gazdag.
- A gyermekek többsége szoba - és ágy tiszta.
- Szomatikus fejlettsége korának megfelelő

11. A SZAKMAI PROGRAM MŰKÖDÉSÉNEK, ELLENŐRZÉSÉNEK RENDSZERE

A bölcsődében több rétegű ellenőrzési feladatokat kell végezni. A nevelési, gondozási program csak a pedagógiai munkáról szól, ezért itt csak a program bevalásának és a bölcsőde pedagógiai munkájának ellenőrzését kell rögzíteni. Fő célok a szabályszerűség, a kötelezettségek maradéktalan betartásának, illetve a jogszerűségnek a vizsgálata, mely elsődlegesen segítő ellenőrzésben, az alkalmazottakkal való együttműködésben valósul meg.

Az ellenőrzési feladatok felelős vezetője a bölcsődevezető, ezért az ellenőrzés is alapvetően az ő feladata. Szűrőpróba szerű ellenőrzéseket, valamint megfigyeléseket végez, naponta látogatja a csoportokat. Szabálytalanságok, hiányosságok esetén a látottakat megbeszéli az adott csoport kisgyermeknevelőjével, szakmai tanácsaival segíti dolgozóit. Az ellenőrzésbe bevonhatja a bölcsőde kisgyermeknevelőit.

A programhoz szorosan kapcsolódik:

- a bölcsőde éves munkaterve,
- a csoportdokumentumok (csoportnapló, eszköztervezet, napirend)
- a gyermekek fejlődéséről készült feljegyzések.

A bölcsőde munkatervét évente, a csoportdokumentumokat és a gyermekek fejlődéséről készült feljegyzéseket félévente kell ellenőrizni.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a dokumentumok ellenőrzésére,
- a gyakorlati munka ellenőrzésére
- a megjelenésre, megnyilvánulásokra,
- az ellátásokat igénybevevőkkel történő kommunikációra

A pedagógiai gyakorlati munka ellenőrzése során értékelni kell a kisgyermeknevelő gyakorlati munkájának színvonalát. A kisgyermeknevelők gyakorlati munkájának ellenőrzése során főirányelv a kisgyermeknevelő pedagógiai önállóságának elfogadása. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy a csoportban dolgozó két kisgyermeknevelő mennyire beszél meg és értékeli egymás közt a csoport és az egyes gyermekek fejlődését. A bölcsődei nevelőmunka értékelése az egész bölcsődére vonatkoztatva nevelési értekezletek keretében történik.

A nevelői értekező az értékelésen kívül lehetőséget, ösztönzést kell, hogy adjon a megújulásra, továbbképzésekre, a program magasabb szintű végrehajtására.

12. MELLÉKLETEK

- Megállapodás tervezet
- Szervezeti és Működési Szabályzat

13. ZÁRADÉK

- A jelen Szakmai Program a bölcsőde fenntartója, a Taksony Nagyközség Önkormányzat jóváhagyása után lép életbe.
- Ezen Programot, - az időközben változások kiegészítése mellett felül kell vizsgálni, és azt jegyzőkönyvben kell rögzíteni és mellékletként tartani.

Taksony, 20.....